

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto V.

V Celovec 10. novembra 1886.

Št. 21.

Davki in pristojnine.

Vsaka država potrebuje veliko denarja, da zadostuje svojim potrebam in spolnuje svoje dolžnosti. Zatorej mora vsak državljan, kateremu država varuje imetje in življenje, sodi pravico, skrbi za mir in varnost, pripravlja razne naprave za poduk in omiko, za napredek in promet, — vsak državljan mora plačevati davke in pristojnine, in tako pripomagovati, da država dobi potrebni denar. Noben pameten državljan se torej tudi ne ustavlja in brani, plačevati davke in pristojnine. Pravico, da! clo dolžnost pa ima od urejene in pravične države tirjati, da se pri nakladanji plačil ravna po besedah: „Enake pravice, enake dolžnosti“. Človeka najbolj boli in zjeza, ako vidi, da tisti, ki imajo mastne in gotove dohodke, le pičlo donšajo k državnim potrebam, — da pa tisti, ki imajo pri težkem delu in velikem trudu le pičle, medle in zraven vendar-le negotove dohodke, nosijo težka bremena in so preobloženi z davki. Pri kmečkem shodu v Grabštanji in povsod pri vseh kmečkih zborih se je britko tožilo in se toži še vsak den, da je kmečki stan preobložen s plačili, da pa drugi stanovi ne plačujejo razmeroma toliko, kolikor jim pripada.

Pogledati hočemo, ali so te pritožbe opravičene, ali kmetje v resnici plačujejo primeroma previsoke davke in pristojnine. — Kmetje plačujejo zemljiščni davek ali zemljiščnino — Grundsteuer. Povejmo to prav po domače!

Nekdo ima kmetijo, ki donša čistega prinosu 90 gld. na leto. Od teh 90 gld. plačuje kmetič to le: 22·7 procent, to je od vsakih sto gld. 22 gld. 70 kr. zemljiščnine, torej od 90 gld. 20 gld. 43 kr. Tej zemljiščnini se nakladajo priklade in scer deželna priklada, t. j. 60 procent t. j. 12 gld. 25 kr., — občinska priklada, ki znaša za občinske in šolske potrebe po nekterih občinah po 40, 50, 100, 200 procent, stavimo 50 proc. to je 10 gld. 21 kr. Vse vkup plačuje kmet od svojih 90 gld. 42 gld. 89 kr. davkov.

Nek kapitalist ali bogataš ima tudi 90 gld. čistega dohodka na leto, pa ne od zemljišč, ampak od javnih papirjev, obligacij itd. Koliko pa ta plačuje?

Dohodnina — Einkommensteuer — znaša na najvišej stopinji 10 od sto, torej 9 gld. Deželna priklada 60% torej 5 gld. 54 kr., — občinska 50% torej 4 gld. 50 kr.; — vse vkup plačuje bogataš od 90 gld. le samo 18 gld. 90 kr. Kmet torej od svojih 90 gld. plačuje 23 gld.

99 kr. več kakor bogatin od svojih 90 gld. Prvi svojih 90 gld. prislužuje s krvavimi žulji, in Bog ve, koliko mu od teh 90 gld. gotovo v roko pride; — drugi pa samo kupone odreže in vtekne gotovih 90 gld. v svoj arzet.

Dalje kmet ne more le ene pedi svojega zemljišča zakriti; davkarija pozna vsaki kotič in tirja od njega zemljiščnino. Finančni minister gosp. Dunajevski je pa sam rekel v državnem zboru, da v papirjih 1728 milijonov goldinarjev leta križem sveta, ki državi ne plačujejo beliča, akoravno bogatašem donšajo vsako leto 70—80 milijonov gld. obresti. Davkarija dalje odmerja dohodnino po tem, kakor se jej naznanja, da ima kdo čistih dohodkov. Javeljne bode pa kdo tako darežljiv, da bi ne odbil vseh stroškov svojih, torej tudi obresti, ki jih plačuje za svoje dolgove. Kmetu pa se tega ne dovoljuje, — on mora plačevati davek od čistega prinosu, kakor ga je cenila za 15 let dotična komisija; še obresti od svojih dolgov, naj bi bili še viši kakor od komisije cenjeni čisti prinosi, ne sme odšteti. Le kadar mu kaka uima pridelke pokonča ali oškoduje, sme prositi, da se mu kaj odpusti na davku.

Tudi pri hišnem davku ali hišnini — Haussteuer — so denarni mogotci na boljem. Ako njih palače po mestih, kjer se plačuje najemna hišnina — Hauszinssteuer — prazne stojijo in ne donšajo najemnine ali činza, so oproščeni vse hišnine. Po krajih pa, v katerih se plačuje razredna hišnina — Hausklassensteuer —, to je na deželi, kjer stanujejo kmetje, ni oproščeno nobeno stanovanje, naj tudi prazno stoji. Čudno, da se tirja davek, akoravno kmet nima nobenega dohodka. — Tudi sedanje od liberalcev skovane postave, kako oskrbovati uboge, nakladajo kmetom pretežko butaro. Mladi, zdravi ljudje iz kmetov silijo v mesta, fužine, tovarne, k železnicam itd. Postarani, oslabljeni, bolni in pokvarjeni na duši in telesu prilazijo ali se priženó po gonu kmečkim občinam na žlico.

Poglejmo malo pristojnine — Gebühren. Bogataši in kmetje potrebujejo pri svojih pismih kolekov ali štempeljnov.

Kolekovna postava razločuje tri šlake ali vrste, prva velja za pisma, s katerimi se pečajo največ denarničarji, druga pa velja za pisma, katerih posebno kmetje potrebujejo. Za pisma I. vrste je treba za 75 gld. kolek za 5 kr., do 150 gld. kolek za 10 kr., do 1050 gld. kolek za 70 kr. itd. Za pisma II. vrste je pa do 10 gld. treba koleka za 7 kr., do 100 gld. koleka za 63 kr. in 1000 gld. koleka za 6 gld. 25 kr. itd.

Kmetje potrebujejo veliko viših kolekov za svoja pisma!

Visoke pristojnine je treba plačati, kadar se kmetija prepodaja ali izroča novemu posestniku. 2000 gld. vredno kmetijo prepodaja oče svojemu sinu, in voli sebi užitek in drugim otrokom dedne deleže. Koliko plača pristojnine? Plača se najprej notar, potem koleki za pogodbo in prošnjo; za tim pride od davkarije zaukaz, koliko da je plačati pristojnine. Ako je od časa, ko se je posestnik te kmetije spremenil, preteklo 10 let, znašajo vsi ti stroški 6—7 procent od tega, kar je kmetija vredna, torej 120—140 gld.

Koliko pa plačujejo denarni mogotci pristojnin? O tem piše gosp. dr. Vošnjak v Matičnem letopisu 1885 tako-le: „Tu — na borzi — se vsak dan dela kupčija za mnogo milijonov goldinarjev, prodaja se in kupčuje, izplačujejo se kupnine in sprejemajo in vse to — brez koleka, brez vsake pristojnine. Gotovo več kakor dve tisoč milijonov goldinarjev prometa je vako leto na borzi in ni ga davkarskega urada, da bi odmeril pristojnino od storjenih kupnih pogodb. Borzijanci si polnijo žepe brez dela in truda, kajti vse njihovo delovanje je dve ali tri ure na dan postopati po borzi in iskati dobička pri borzni igri, državi pa ne plačujejo drugzega, kakor toliko dohodninskega davka, kolikor se jim je zljubilo priznati dobička“.

Naj h koncu številke govorijo: Leta 1880 je na borzi bilo dobička za 121 milijonov goldinarjev; davka pa se ni plačalo nobenega ali skorej nobenega! Kmetje pa od svojega čistega prinosa, ki je za Cislajtanijo cenjen za leto 169 milijonov goldinarjev, vsako leto 37½ milijonov goldinarjev zemljiščnine.

Po vsej pravici se torej konservativna stranka poganja in trudi za to, naj se davki in pristojnine razdelijo tako, da vsakdo plačuje, kakor se spodobi za njegove razmere.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Kdo bode Krški škof?) Nemško-liberaljci vpijejo: Mož našega duha, Nemeč mora biti novi škof! Mi Sloveuci pa le pravimo: Naj bode naš novi škof Nemeč ali Sloveec ali kdo drug, le to Boga in cesarja prosimo in tudi zaupljivo pričakujemo, da pošljeta nam takega gospoda za škofa, ki ima za tako imenitno in težavno mesto potrebne sposobnosti in je zraven tudi zmožen našega slovenskega jezika.

„Učite vse narode!“ je rekel Jezus Kristus svojim apostelnom. Te besede pa veljajo tudi našim škofom, ki so nasledniki svetih apostelnov. Kako pa hočejo Krški škof učiti slovenske svoje ovčice, ako ne znajo slovenskega jezika? Nas Slovecevi je na Koroškem dobra tretjina. Kakor škofjski šematizem za l. 1886 priča, šteje škofija 353 far in kuracij, katerih je 223 nemških, 118 slovenskih in 12 mešanih. Nemške fare štejejo 206.000, slovenske 116.000 in mešane 20.000 duš. Sloveuci smo vsi katoliške vere in visimo z dušo in telesom na svojem škofu. Torej je neobhodno treba, da Krški škof znajo tudi slovenski. To potrebo potrjuje pismo, v katerem Solnograški nadškof gosp. Tarnocy 21. julija 1853 priporočajo,

da se škofiji — Lavantinska in Krška — tako razdelite in uravnate, da bode Krška škofija obsegala celo Koroško. To se je zgodilo 1. junija l. 1859 in „sedaj, pravi pismo, je potreba, da Krška škofija dobi škofa, ki je zmožen tudi slovenskega jezika“. Zatorej so tudi rajni škof Peter Funder obžalovali, da ne znajo slovenski. Tožili so večkrat, da jih to moti in zadržuje, da ne morejo spolnovati svojih dolžnost in opravil, kakor bi radi. „Žalibog, so večkrat djali, da sem že prestar in preobložen, da se ne morem več učiti slovenskega jezika, — storil bi pa bil v mladih svojih letih to gotovo, ako bi si bil domišljeval, da bom kedaj nosil zlato palico Krške škofije“. Pa storili so rajni za Slovence, kar so mogli. Vse pastirske liste so na svetlo dajali tudi v slovenskem jeziku, — postavljali so po farah na nemško-slovenskeji meji take duhovnike, ki so zmožni obeh deželnih jezikov, — pri oddajanji viših služeb bili so pravični Nemcem in Slovincem, — krepko so podpirali pri prošnjah in pritožbah tiste slovenske duhovnike, ki so se potegovali za to, naj se slovenski otroci v šoli naučijo vsaj toliko slovenščine, da bojo zamogli brati slovenski katekizem in se ga učiti.

Tudi duhovniki smo obžalovali, da škof niso znali slovenski. Smilili so se nam, ko so pred svetim oltarjem sedeli s škofjo kapo na glavi, zlato palico v roci, sveti križ na prsih, in poslušali, kako kateheti izprašujejo slovenske otroke, — pa niso zastopili besedice. Bralo se jim je z obličja, kako hudo jim to dene in kako jih to boli. Čutili so sami — kakor so večkrat djali —, da svojih dolžnost ne morejo spolnovati, kakor bi radi.

Obžalovale so pa to tudi verne, slovenske ovčice, ki bi bile srčno rade slišale besede sv. evangelja iz ust svojega višega pastirja. Obžalovale so to tim bolj, ker je bilo znano po vsej škofiji, kako sloveč in izvrsten pridigar da so bili rajni škof Funder.

Zatorej prosimo in pričakujemo, da nam Bog, svitli cesar in Solnograški nadškof izberó in pošljejo škofa, ki bode zmožen tudi slovenskega jezika!

Par besed še o tem, kdo voli škofa za našo škofijo? Od leta 1535 je ta reč tako uravnana, da dvakrat zaporedoma škofa volijo svitli cesar, tretjokrat pa nadškof Solnograški: potrdi, posveti in ustanovi novega škofa pa vselej Solnograški nadškof. Rajnega našega škofa dr. Valentina Wierya so volili Solnograški nadškof, rajnega škofa Petra pa svitli cesar, torej svitli cesar volijo tudi škofa, ki ga sedaj pričakujemo.

Iz Celovca. (Fejte bodi!) Časnika „Süddeutsche Post“ v Mariboru in „Politik“ v Pragi sta donesla nekaj sestavkov, ki so dregnili v gnjezdo nemško-liberaljnih sršenov. „Südst. Post“ je donesla tri članke. Prvi se glasi: „Knezoškof Peter Funder in Koroški Sloveuci!“ V tem se dokazuje, da so rajni škof bili Slovincem popolnoma pravični in da so srčno obžalovali, da ne znajo slovenski. — Drugi se glasi: „Knezoškof P. F. in narodnostni mir na Koroškem“. V tem se dokazuje, da je med Nemci in Sloveuci najlepši mir in da rajni škof niso nobenemu slovenskemu duhovniku dali žal besedice zavoljo tega, da nareja nemir. — Tretji se glasi: „Knezoškof

P. F. in politika!“ V tem se dokazuje, da se rajni škof v politiko niso mešali, pa so se veselili, ko so Slovenci zmagali pri volitvi v Velikoveci in da nikoli niso prepovedali, naj se duhovniki ne vtikajo v politiko. Na konci pravi ta sostavek: Duhovniki imajo ne samo le pravico, ampak sveto dolžnost, posebno naše razburjene dni delati politiko. Koroški duhovniki — nemški in slovenski — so delali politiko, in jo tudi zanaprej bojo delali, ta pa bode, kakor je bila do sedaj, katoliška, avstrijska in cesarska, — katolisch, schwarzgelb und kaisertreu! Podpisan je Andrej Einšpieler.

„Politik“ je prinesla dopis iz Celovca, v katerem se popisuje, kaj vganjajo nemško-liberalni časniki, da bi dobili novega škofa po svoji volji.

Najprej, pravi dopis, so zagnali o v a j o — „Verdächtigung“: Sedanji škofov namestnik je v žlahti z najhujšim slovenskim agitatorjem! — Potem je prišlo o b r e k o v a n j e — „Verläumdung“, da je Šent-Mohorska družba strašansko nevarna, ker dela v panslavističnem duhu. — Za tim sledila je s l e p a r i j a — „Renomisterei“, da Nemci odpadejo od katoliške cerkve, ako ne dobijo škofa po svojem duhu. — Slednjič se je nastavila p i š t o l a — „Revolver“ č. g. deželnemu predsedniku, ako jim ne pomaga, da se zgodi njih volja. Te štiri reči dokazuje dopis z lastnimi besedami, ki so vzete iz nemško-liberalnih časnikov.

Vsi ti članki so pisani prav dostojno in mirno, tako da bi človek mislil, da ne žalijo žive dušice.

Pa smuk črez vrh! „Freie Stimmen“ so vse drugih misel in vpijejo, kakor bi jih kdo s kleščami ščipal. Dne 30. oktobra so donesle članek na prvem mestu, ki se peča s „Politiko“, in „Südsteirische Post“. Namesto da bi časnik „Freie Stimmen“ svojim bralcem povedal, kaj da pišeta ta dva časnika, namesto da bi to spodobno spodbijal in zavračal, kar pišeta, molči o vsem tem ko miš, in načačka celo stran svojega časnika s prav umazaniami in surovimi psokami. Le berite, kar piše: „Höhere Trottelosis“, „Knutenhelden“, „wuthentbrannte Sippschaft“, „Gehirnleiden seines Schreibers“, „Verrückter“, „blöde Schimpfereien“, „Tschechenblatt“, „Hetzpfaffenhum“, „der Weg zum Narrenhaus ist nicht weit“. Tako pišejo ravno tisti gospodje, ki na nas Slovence ko suroveže po strani gledajo, nas hočejo omike in prijaznosti učiti, in trdijo, da so oni vso učenost in modrost z veliko žlico snedli. Na take surovosti in divjosti nimamo nobenega odgovora, kakor le tega: „Fej te bodi“!

Iz Celovca. (K m e č k e z a d r u g e.) Za rokodelce in obrtnike se po postavi morajo napraviti družbe ali zadruga — Genossenschaften. Takih zadrug bilo bi tudi za kmete potreba. Kar posamezen človek ne premore, to doženejo zjedinjene moči. Strojev ali mašin, ki so kmetom zelo koristne, da! potrebne, posamezen ne more kupiti. Lepega, plemenskega bika, ki v kratkem zboljša goveje plemo dalječ okoli, ne more posameznik držati. Vsi kmetje kake vesi — kmečka zadruga — je pa v stanu to storiti. Po debelem robo kupovati je veliko boljši kup. Kmečka zadruga bi si mogla semena za žita, trave, deteljo, in krmila naročiti za celo ves. Ravno tako bi pa zadruga zamogla tudi vse, kar imajo vaščani na prodaj,

postavim: žito, seno, drva, les, sir, maslo, ob pravem času po debelem prodajati; drajši bi se prodajalo vse in koliko zatega časa in truda bi se prihranilo! Tudi posojilnico, pri kateri bi združani v potrebi dobivali denarja hitro in prav po ceni, zadruga lahko osnujejo. — Dalje koliko drv se sožge in koliko vročine se prenaša po letu, ko kruh pečejo po posameznih hišah. Zadruga bi lahko postavila peč, v kateri bi mogla danes ob tej uri ta, ob drugej uri pa una gospodinja kruh peči. Tako je še več reči, katerih bi se zamogle kmečke zadruga poprijeti, in celej vesi prihraniti veliko veliko denarja, časa in truda. — Kmetje premišlujte to, časi so hudi, trda je za denar, kmečki stan je pomoči sila potreben!

Iz Ziljske Bistrice. (N o v a c e r k e v i n z v o n o v i.) Žalost in veselje se vedno spreminjata. Silno smo žalovali, ko nam je ogenj vzel cerkev in zvonove. Od cerkve in zvonika so stali sami zidovi, celih petnajst mesecev v fari nismo slišali zvonov, trupla naših mrtvih smo pokopavali brez zvonjenja. Žvonilo pa se je v Gorjah, za kar se tu očitno zahvalimo. V Boga smo zaupali in naš tu bil zastoj. Spet imamo zvonove, cerkev je dodelana toliko, da se zamore vsak den opravljati daritev sv. meše. Se ve, da še manjka vsa znotranja oprava.

Že davno so ljudje željno popraševali, kdaj že dojdejo novi zvonovi. Ta želja se je nam dopolnila in 21. oktobra popoldne so nam pripeljali nove zvonove. Komaj je bil določen den, vse se je začelo gibati, da bi zvonove lepo sprejeli. V Zahomen pri križu, je bilo že opoldne vse živo, mladi in stari so hiteli, da bi videli zvonove. Zdaj pa začnejo zvoniti v Gorjah, zvonili so našim zvonovom, možnarji so gromeli in oznanjali celej fari, da dohajajo. Kaj ginljivo je bilo, ko smo sprejeli zvonove, videl si solze igrati od veselja. V dolgem sprevedu in med molitvijo smo zvonove spremljali do farne cerkve. Zunajna podoba je bila res lepa, toda njih glasov še ta den nismo slišali.

Drugo nedeljo, 24. oktobra, pa je bila velika svečanost. Šent-Mohorski dekan, prečastiti gospod Jože Fric so slovesno blagoslovili našo cerkev. Šest duhovnikov jim je streglo. Po blagoslovljenju pa stopijo dekan na prižnico, ktera je bila zunaj cerkve pripravljena, in so imeli izvrstno pridigo v pričo velike množice, ktera je pazljivo poslušala. Po pridigi so peli g. dekan slovesno sv. mešo z leviti. Po dokončanjej Božjej službi začeli so zvonove v zvonik vzdigovati, vse štiri zvonove so srečno in lahko vzdignili. Ob treh popoldne pa se oglasijo zvonovi, najpoprej prvi najmenjši, potem drugi, tretji, nazadnje veliki zvon s svojim močnim lepim glasom; vsi štirje skupej so tako lepo in vbrano peli, da smo bili vsi ginjeni. V cerkvi se je zbralo veliko ljudstva, kjer smo veseli zapeli „Te Deum laudamus“ in se iz sreca zahvalili Bogu Vsegamogočnemu, da se je delo tako srečno, dobro in lepo zvršilo.

Zvonovi so vbrani v lepem, močnodonečem Cis Dur-akordu. Tehtajo pa: 5080 kilogr. ali 58 centov, veliki zvon sam 1690 kilogr. ali 30 centov. Vliti so v mestu Steyer v zgornej Avstriji. Posebna hvala gre gosp. J. M. Peteleru za lepo, dobro vbrane, dovršene zvonove, tega zvonarja

toplo priporočamo vsem cerkvam. Bog daj, da bi novi zvonovi nam peli dolga dolga in srečna leta in nas spremili enkrat v večni počitek in mir!

Iz Prevaljske okolice. (Tri imenitne spremembe.) Naš kaplan g. Deržanič so nas zapustili ter šli za provizorja v Grebinj. Na njih mesto so prišli g. Apfen iz Kaple. Videti so prav prijazen gospod, in nas še posebno to veselil, ker slišimo, da so zvest Slovenec. Druga imenitna prememba je ta, da je naš fužinski vodja stopil v stalni pokoj in se preselil na Dunaj. Mi Slovenci ne žalujemo za njim, saj nam je zmirom nasproti delal pri volitvah. Bog daj, da bi prišel na njegovo mesto mož, kateri bi se bolj brigal za fužino kakor za politiko. Saj se sliši, da montanska družba slabo stoji. Njeni uradniki bi toraj najbolje storili, ko bi skušali fužine povzdigniti, volitve in politiko pa naj prepustijo nam domačinom, ki imamo vender prvo besedo na našej zemlji. — Pa še en gospod je odvandral; to je šolski vodja in nadučitelj Thorinek. Slovenci smo veseli, da se ga znebimo. Koliko si je revež prizadjal za nemškutarsko slavo. Toda on gre, slovenščina v Prevaljah je pa še ostala! Mislili smo, da pojde pokojnino uživati tje kam na Prusko med nemške brate; pa na stare dni se je spomnil, da je rojen med Slovenci, in podal se je dol v Šent-Martin blizu Celja.

Iz Borovelj. (Žalostne reči) se godijo pri nas. Ni še dolgo, kar so neznani hudobci vlomili v Wernerjevo pisarno in se lotili njegove kase; pa Werthajmarca je bila močnejša. — Pred par tedni je nekdo skoz okno strelil na g. Wernerja in ga ranil na čelu. Spet nas straši druga novica. Nekaj gospodov je nedeljo zvečer ob 8 mih sedelo v gostilni „na pošti“, kar prileti skoz okno kamen, k sreči pa ni zadel nikogar. Vsi smo v strahu in srčno želimo, naj bi se tem lumparijam prišlo na sled, da se naša ves in poštene ljudje ne bojo sumničili in črnili po vsem svetu. Dobro in treba bi bilo, naj naš gosp. župan Dovjak, po domače Čemer, napne vse sile, da homo mogli varno in mirno živeti. Žalostne reči sem do zdaj pisal, žal mi je, da moram še nekaj žalostnega pristaviti. Nemško-konservativni časnik v Celoveu: „Kärntner Volksblatt“ je 14. oktobra t. l. prinesel sestavek, ki Boroveljske razmere popisuje, pa tako žalostno, da se Bogu usmili! Omenil je tisti dopis, kako pičlo da so plačani puškarski delavci, — da izučeni učenci obrtne šole ne dobijo dosti dela, — da med liferanti ni edinosti in ljubezni, — da tudi puškarska zadruga premalo dela in se poganja. Da je v Borovljah res taka, je sicer žalostno, pa žalibog resnično. Čudili smo se in obžalovali, da je, kakor se pripoveduje, sedanji načelnik puškarske zadruge v dolgem pismu zatožil mladega gospoda, ki je omenjeni dopis v „Kärnt. Volksblatt“ spisal in tudi podpisal. Naj bi gosp. načelnik pomislil, da skelečih ran samo zakrivati nič ne pomaga in pravi prijatelj je le tisti, ki resnico pove ali piše odkritosrečno in spodobno: Res pa je, da resnica v oči kolje.

Iz Borovelj. (Dve veseli novici.) V svojem poprejšnjem dopisu naznanil sem nekaj žalostnih novic. Veseli me srčno, da morem tudi kaj veselega povedati. Zvedel sem iz zanesljivih ust, da tisti kamen, ki je v gostilni „na pošti“

skoz okno priletel na mizo, ni bil debel na klg. temuč k večemu 5 dkg. težek, — dalje to ni se zgodilo ob 8 mih zvečer, ampak ob 1 po polnoči. Menda je kdo hotel ponočevalce opomniti, naj se spravijo domu in ne dražijo ljudi pri spanju. — Leta in leta smo Borovčiči zdihovali, naj bi kak bogataš prišel k nam, in napravil veliko puškarsko tovarno ali fabriko. Kar smo želeli in Boga prosili, zgodilo se bode in še bolje za nas, kakor smo mislili. Puškarska zadruga dobi v resnici zadrugne stroje ali mašine, ki se bojo postavili v posebnih hiši, in puškariji mojstri bojo v zadrugi skupno kupovali, delali in prodajali, — zadrugni odbor bode vse to oskrboval. Tako bode se dobiček razdeljeval med vse zadrugnike, in ne bode spadal v veliko možnjo kakega fabrikanta. Borovčiči! spoznajte, da sedanja konservativna vlada vam dobro hoče!

Iz Beljaške okolice. (Povabilo.) Prvi redni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za „Beljak in okolico“ bode v nedeljo, 21. novembra t. l., ob 4 popoldne pri svetem Lenartu pri sedmih studencih v Majričevem gostilni.

Dnevni red. 1. Poročilo začasnega predsednika o delovanju začasnega odbora. 2. Volitev stalnega odbora. 3. Slavnostni govor. 4. Posamezni nasveti in predlogi. 5. Sprejemanje novih udov. — Po dovršenem dnevnem redu sledi prosta zabava.

Da se tega zbora prav mnogoštevilno udeležijo prečastiti gospodje duhovniki in vsi drugi slovenski rodoljubi in slovenske rodoljubkinje, prosi začasni odbor.

Mohliče. (Kdor trka, temu se odpre; — utonjenec.) Vaš sporočevalec v 13. številu „Mira“ je vendar le s svojim dopisom pripomogel, da se je zmanjšalo naše trojno zlo. Prosili smo od grajščaka do gosača, naj bi dobili svojega lastnega dušnega pastirja, pa bilo je zastoj. „Mir“ se potegne za nas, morebiti da je to pomagalo? Kakor se sploh govori, bo Mohliška fara v kratkem razpisana. (Je že. Vredn.) Za to faro jih bo gotovo mnogo prosilo. Pokazali smo vam Kimberžanom, Sentlipšanom, Strojonom in drugim, kaj vam je storiti; trkajte, ravno sedaj je ugodni, pravi čas! Tudi šolski gospodje so volje, da nam pošljejo učitelja, kakoršnega je naš „Mir“ zahteval. „Barabe“ je pa dopisnik od Drave malo preojstro sodil. Naj tedaj tem ljudem v čest jaz nekaj sporočim. Prvega septembra prinese Drava ptujega mrliča, kterega so tudi Boroveljski pileji po vodi plavati videli, pa kukavice se ne upajo v Dravo. Naši barabe pa šap! šap! po njem, in ga potegnejo na suho kakor kakošnega soma. Celovski gospodje so ga pozneje natanjko pregledovali in mesarili. Blizo tam je bil toliki smrad, da so ljudje rekali: Če tudi kateri gospodič ni posebno kaj, ima vendarle gospoda vse boljše nos in so v stanu, veliko hujši smrad prenašati ko mi. Gospodje so vzeli mrliču brado, hlače in pisano srajco. Iz teh reči se je spoznalo, kdo je bil utonjenec. Bil je Frument Gare, protestantovski učitelj, zdaj pa užitnik pri svojem sinu Edvardu, trgovcu v Nemškem trgu. Mož je bil star že 70 let in zapustil je še čvrsto ženo in petero že odraščanih, dobro oskrbljenih otrok. Na sv. Roka den — 16. avgusta — se je od doma odpeljal proti Klostru na Zili.

Kako je v dravo prišel se do zdaj še ni poizvedelo. Pokopali smo ga 3. septembra. Zdaj počiva na našem pokopališču tiho in mirno prvi nemški luteranec med čisto katoliškimi Slovenci.

Iz Svečan. (Vse ima svojo mero; Dravske brambre; g. Valentinič.) Po vsej pravici je „Mir“ pisal: „Oh! to je bilo lepo“. Naša požarna bramba je začela svoje delovanje tako slovesno, da gosp. Jergič iz Celovca kaj takega gotovo ni pričakoval. Kakega ministra, škofa, ja! svitlega cesarja bi Svečani ne mogli lepši in slovesnejši sprejeti. Marsikdo se je temu čudil in zdihnil: Vse ima svojo mero. — Pri brambah samosvoje frave Drave gospodje mojstri nimajo sreče. Najprej so zabili nekaj kolov in s kamenjem zasuli, kar je stalo precej denarja. Ljudje so se temu čudili in trdili, da to nič ne bode pomagalo. Res se je tako zgodilo. Koli so skorej sred Drave štrleli in Dravo še bolj k bregu navajali. Potem so jeli pod Krajami kopati Dravi novo strugo, — novi viši inženir je bil pa spet druge misli in zdaj ravna jo Dravo spet drugači. Ljudje pravijo: Menda hoče gospôda pokazati, kako resnične da je naš pregovor: Denar v Dravo metati. — Bistriški nadučitelj gosp. Valentinič se je preselil v Prevalje. Naši nemško-liberaljni Slovenci izgubijo z njim najboljšega prijatelja in pomagača. Slovenci pa ne bomo za njim točili britkih solz. Tudi slovenski učitelji, katerim je bil v Beljaškem okraju šolski nadzornik, bojo ga lahko pogrešali in pozabili. V Svečan je farna cerkev, pa malokdaj smo ga v nedeljah videli tukaj; morebiti namesto sebe pošilja koga drugega k božjej službi.

Iz Rožne doline. (Žganju vojska!) Duhovnik je srečal nekega kmeta, ki je na vozu imel veliko žakljev krompirja. „Pa le spet pelješ ljubi božji dar tje, kjer ga bojo pre naredili v prekleto žganje — hudičevo se nje!“ Duhovnik, ki je te debele besede spregovoril in žganju dal tako nespodobno ime, je še pri življenju. Že je minulo 40 let, kar jih je spregovoril v Rožnej dolini in se preselil na drugo mesto, teh besed pa ljudje niso še pozabili in jih tudi javljne bojo. Le škoda, da se po teh besedah ne ravna jo in žganjepitje se le, kakor povsod, tudi po Rožnej dolini širi. Skrajni čas je, da se tej strašnej kugi jez postavijo, da ne vgonobi ves človeški rod, in ga ne pogubi časno in večno. Visoka deželna vlada in deželni odbor — oba se trudita, tej kugi meje postaviti, vse je hvalevredno, — Bog daj, da bi le tudi kaj pomagalo! Imenitne in resnične so besede, ki jih je naš sosed gosp. Fr. Kiršner p. d. Lajčahar iz Čezave pri Žihpoljah govoril na Dürnfeldu pri kmečkem shodu. Rekel je: „Nekdaj je kmet smel za hišno potrebo, torej za se in svoje posle v naših krajih ol „Steinbier — kambo“ kuhati. Tedaj pri nas ni bilo šnopsarjev, toliko menj pa žganjarske kuge, o kateri imam jes svoje posebne misli. Zdaj pa se je kmetu prepovedalo, iz svojega lastnega žita, za svojo lastno potrebo narejati si potrebno pijačo, in od tedaj se je segalo po šnopsu, ker tretje, dober kup pijače ni. Ljudstvo torej ni krivo, ako je jelo šnops piti, temuč vlada, ki mu ni nič drugega privolila. Ako je vlada resnične volje, žganjepitju za kožo priti, more se

to edino le tako zgoditi, da se ljudstvu ponudi kaka druga prav dober kup pijača, — najmenj se pa bode to doseglo s tim, da se naloži kak davek, ki zadeva le ubogega.“

Teh besed naj vlada, deželni zbor in odbor ne preslišijo! Dajte nam staro slovensko pijačo, dajte nam zdravi in okusni koritnjak, vpeljite zdržne družbe na cerkvenej podlagi, vadite mladino zmernosti in potem še le — podražajte žganje! To bode z božjo pomočjo pomagalo — brez tega je vse bob ob steno.

Iz Vogerč. (Novi g. župnik.) Dolgo smo bili brez lastnega dušnega pastirja. Slednjič so bile naše prošnje vender uslišane. Dne 6. okt. je bil veseli den, ko smo sprejeli novega duhovnika, č. g. Janeza Hutarja. Na zvoniku je bilo veliko bandero, možnarji so pokali, in veliko ljudstva je šlo gospodu naproti. Pri lepem slavoloku je bila postavljena šolska mladina. Ena iz šolaric podala je gospodu šopek cvetic in gospod so mladino pozdravili v lepih besedah. Potem smo gospoda spremili v cerkev, kjer so brali sv. mešo. Pozdravljamo gospoda še v „Miru“ in želimo, naj prav dolgo ostanejo med nami!

Hvaležni farmani.

Iz Strojne. (Mošt. Kupčija z jabelki.) Letos nam je, hvala Bogu, sadno drevje dobro obrodilo. Naprešali smo veliko sladkega mošta. V mnogih krajih jim je primenjkovalo posode. Nekteri so pa frišno sadje prodali in lep denar skupili zanj. Zdaj si želimo kupeev, da bi mošt kupovali od nas; mošta imamo zadosti, denarjev pa premalo.

Iz Šaleške doline na Štajerskem. (Volitev. Šolska hiša. Letina.) Letos smo imeli spet volitev v okrajni zastop Šoštanjski. Nemško-liberaljci in odpadniki so si veliko prizadevali, da bi zmagali vsaj v enem razredu, pa mi Slovenci jim nismo pustili nobenega. Tako imamo spet naše može v zastopu. — Šoštanjski okoličani smo si postavili novo šolsko hišo. Prej smo imeli v trgu hišo v najemu za šolo, pa smo morali plačevati veliko najemnino. Bližnje občine so toraj sklenile, zidati lastno učilnico zunaj trga. Upamo, da se bo v novejši šolske hiši naša mladina podučevala v pravem katoliškem in domoljubnem duhu. — Letino smo imeli še koj dobro. Vreme je bilo prijazno. Zrnje je čvrsto; sadja je tudi zadosti. Tudi vino bo dobro, še boljše od lanskega. Naj bi ga ljudje po pameti uživali in Bogu hvalo dali za-nj!

Iz Gorice. (Slovenski župani posnemajte!) Radi prebiramo tudi mi Goriški Slovenci časnik „Mir“ in druge časnike. Srčno nas spreha ja veselje, kedar vidimo, kako se tudi vi na nemškej meji lepo zbujate, oživljate in poganjate za svoje narodne pravice. Gledamo in iščemo, da bi vsaj enkrat brali, da je ta ali uni župan, ta ali uni občinski ali šolski odbor začel slovensko delati in dopisovati. Pa žalibog, da nismo še nikoli kaj takega čitali. Tudi pri nas je laški jezik na konju, tudi nas Lahonci pritiskajo na steno. Vendar imamo že dosti občinskih in šolskih odborov, ki uradujejo po slovenski. V Šent-Petru blizo Gorice je njegova ekscelencija Franc grof Coronini, deželni glavar Goriški, državni poslanec in voditelj posebnega kljuba že celih 18 let občinsk

župan, je tudi obče spoštovan in ljubljen župan. Ta visoki gospod uraduje vse po slovensko, akoravno ni rojen Slovenec. Župani, rojeni Slovenci, župani čiste slovenske krvi, kaj pravite k temu? Vzemite si tega žlahtnega gospoda za izgled!

Kaj dela politika.

Državni zbor je šel narazen in se spet snide menda po novem letu. Z Ogrri se je naša vlada pogodila, naši poslanci bojo pa najbrž vse potrdili. Čehi so zahtevali, naj bo na bankovcih tudi v slovanskih jezikih zapisano, koliko veljajo, in naj banka, ki denar dela, tudi slovanskim posojilnicam kaj denarja posojuje na male obresti, ne samo dunajskim in ogerskim; videti je pa, da bojo morali Čehi spet odjenjati; zdaj je politično vreme zmirom še tako, da imajo Madjari prvo besedo. Madjarska glorijska pa ne bo dolgo trpela. Na Oggerskem je strašno slabo gospodarstvo. Kakor lepa in rodovitna je dežela, tako revni so ljudje; noben drug nema več denarja, ko samo židi (judi). Vso kupčijo imajo oni v rokah, pa tudi državne vaje. Finančni minister pa nema kaj veselega povedati; zdaj v mirnih časih in pri dobrih letinah delajo dolg na dolg, polovico davkov vzamejo že zdaj Judi za obresti od državnega dolga; tretjino zemlje so Judi že pokupili in druga tretjina je njihova, če hočejo dolgove iztirjati, zato se bo kmalo lahko reklo, da Oggerska ni madjarska, ne slovanska, ne rumunska, ampak židovska. — Naša vlada misli bojda na postavo, s katero bo omejila krošnjarstvo. To je prav; barantačev je preveč; največ oggerskih židov, njihovo blago pa je malo kedaj kaj prida. Poslanec Ghon je v državnem zboru povedal, da je na Koroškem 484 krošnjarjev, med njimi pa je samo 60 Korošcev.

Sv. oče papež bojo to zimo imenovali več novih kardinalov. — Laška vlada je začela spet minih preganjati; izprazniti hoče 40 kloštrov (samostanov) in razporediti 1000 nun. Proti nunam imajo Lahi vender še korajžo.

Na Bolgarskem je še vse zmešano; vlada ne ve, ali bi delala po svojej glavi, ali bi ubogala ruskega cesarja. Rusi so poslali že dve vojni ladiji tje, po suhem bo prišlo pa še več Rusov, če Bolgarov ne bo pamet srečala. Rusom kljubujejo kakor nevhvalni otroci, pa ne pomislijo, da bi bili brez ruske pomoči še danes turški sužnji.

Gospodarske stvari.

Pereči ogenj pri svinjah.

Marsikteri gospodar ve iz lastne žalostne izkušnje, da je pereči ogenj velik sovražnik za svinje, kajti včasih pobere po celih vaseh te koristne živali. Bolezen se začne tako-le:

Žival ne kaže nobene želje po jedi, postane klaverna, poleževa, pobeša glavo, ušesa in rep, ter se skuša zariti v posteljo. Nadalje se truplo razgreje do 40—42° R.; rilec in ušesa koj gorijo. Dihanje je gosto, včasih med stokanjem in ječanjem. Blato odhaja po redko, in to je suho; tem večkrat pa se žival davi k bljevanju in tudi res

bljuje. Z vročino vred se prikažejo na koži, posebno na prsih, vratu, trebuhu in na znotranjih straneh stegen rdeče maroge. Te so čedalje večje, se zedinijo in postanejo temno-rdeče ali črnkasto-sive. Tako barvo dobijo tudi sliznice na rilecu. Zadnji deli odrevenijo in uboga žival se zgrudi ter pogine.

Navadno konča se bolezen s tem, da žival pogine; ozdravi le redkokedaj. Ako so maroge male, in vročina ni tako huda, upati je še ozdravljenja, to pa posebno, ako se napravijo na bolečih mestih v malih dneh kraste, ktere potem v 8 do 14 dneh polagoma odpadejo. Pa, akoravno žival za zdaj ozdravi, sled boleznij jej vendar ostane, n. pr. unetje na udih, slabost v križu, v nogah in take svinje le slabo prospevajo. Pereči ogenj se prikaže najpopreje v vročih poletnih mesecih, v juliju in avgustu, da si ga tudi pomladi in jeseni, celo po zimi ne manjka.

Učenjaki si domnevajo, da prihaja ta bolezen iz maličkah glivic, ktere žival v sebe diše, ter si ž njimi kri zastrupi. Tudi je pokazala izkušnja, da so k tej bolezni bolj nagnjena dobro rejena, mlada svinjeta in boljša plemena, n. pr. angleška, kakor pa navadnejša utrjena deželjska in posebno Kitajska plemena. Pospešuje pa to kugo vroče in soparno vreme, zato je tudi meseca julija in avgusta najhujša. Tudi je v ravninah in dolinah pogošče, kakor po gorah; ondi, kjer reke in potoki zemljo poplavlajo, in sploh v močvirnih krajih, kjer rastlinske tvarine gnijó, prikazuje se pereči ogenj rajši, kakor tam, kjer je zemlja suha. Krivi so te bolezni tudi mali, vroči, soparni, mokri, nesnažni hlevi brez prezračjenja, potem nesnažne podesode, v kterih se svinjam jesti daje, sicer pa tudi hrana in pijača sama, ktera je več ali manj izpridena in nezdrava.

Za poduk in kratek čas.

Lurški romarji.

(Konec.)

Med to četrtinko ure, ko je Bernardeta gledala neznano podobo, bila je od sveta zamaknjena: a po prikazni najde zopet vse v poprejšnjem stanu: pečino, potok in svojo tovaršijo, dračje pobirajočo. Una dva otroka nista o prikazni ničesar zapazila; le Bernardeto sta videla klečé moliti; pa to se njima ni zdelo nič kaj čudnega; kajti ljudje po tem kraji radi zraven dela tudi molijo. Marija in Joana — tako je bilo ime njunima tovaršicama — ste zapazili, da je Bernardeta nekako preplašena in ker ste jo vedno prosile, jima je razodela skrivnost. „Toda prosim vaju“, konča Bernardeta svoje pripovedovanje, „nikomur ne povejte te zgodbe“. Pa Marija, sestra Bernardete, je vse povedala svoji materi. Mati pa reče: „To so otročarije“ ter ni verovala.

Moj prijatelj je sicer zvesto poslušal moje besede, vendar seže v govorico, rekoč: „Ali se pa ni Bernardeta morda vendar-le motila?“ Jaz mu rečem: „Dragi! poslušaj nadalje“. „Pač res, nikar ne moti gospoda!“ pristavi njegova soproga.

„Bernardeta“, nadaljujem zopet, ko sem se s kupico dobrega Retzerja nekoliko okrepčal, „je

imela zdaj le eno željo, gorečo željo, naj bi smela nebeško „Gospo“ še enkrat zopet pogledati tamkaj v votlini. Toda mati jej ne privolijo, se tje kaj več podati. Ko je pa vendar zadobila materino dovoljenje, vzame Bernardeta seboj še več drugih otrok. Ko pridejo pred votlino, molijo sveti rožni venec. Naenkrat se je bilo obličje Bernardete poveljalo, njen pogled svitel, čelo od žareče luči razsvitljeno. Zopet stoji pred njo čudežna prikazen. Drugi otroci ne vidijo ničesar, kakor golo pečino in prazno jamo; toda spoznali so po njenem razsvitljenem obrazu, da je nebeška „gospa“ zopet pričujoča.

Bernardeta je vprašala prikazen: „Če si od Boga, približaj se semkaj“, ter jo poškropi z blagoslovljeno vodo, katero je seboj prinesla. Toda „gospa“ nič ne odgovori; le priklonila se je deklici. Ko sv. rožni venec odmolijo, zopet zgine.

„Oj, ko bi bila pač jaz tako srečna, da bi videla to zalo nebeško gospo!“ spregovori Albertova hčerka, 12 letna Berta. „Le pobožna bodi“ jej reče njena mati, „gotovo jo boš videla enkrat“.

„Gospod, pripovedujte nadalje“, reče Karol, ljubeznjivi sinko Albertov, ki je dovršil že drugo leto Amstettenske mestjanske šole. „Da, da! le povejte nam dalje, kaj se je godilo z Bernardeto to nebeško gospo“, pristavi Berta. „Poslušajte! Po vsem mestu Lurdu se je zdaj govorilo le o tej nenavadni prikazni. Toda vsi meščani so djali: „to so otročarije“; tudi stariši Bernardete so sodili ravno tako.“

V tretje se poda deklica k jami; takrat jo spremlja neka žena in pa neka starejša deklina. Njune tovaršice silite v Bernardeto, naj vpraša prikazen, kdo da je in kaj neki želi. Začnejo moliti sv. rožni venec. Naenkrat zagleda Bernardeta votlino žarečo in zasliši, kako se je zaklicalo njeno ime. Drugi niso nič videli, niti slišali; le obličje Bernardetino je bilo od nebeškega veselja razsvitljeno. „Ljuba Gospa“, spregovori deklica, „če mi imaš kaj naročiti, mi blagovoli zapisati, kdo si in kaj želiš.“

Pri teh besedah se nasmehlja veličastna Devica, odpre svoja usta in reče: „Ni treba tega zapisovati, kar ti imam naročiti. Stori mi le to veselje, ter prihajaj semkaj skozi 15 dni.“ „To ti obljubim“, odgovori Bernardeta. Na to pa pristavi gospa: „In jaz ti obljubim, da te srečno storim, toda ne na tem svetu, temveč v večnosti.“ Deklica še vpraša: „Ali pa smejo semkaj prihajati tudi moje tovaršice?“ Prikazen pa reče: „Naj le prihajajo s teboj — one in še drugi ljudje. Jaz želim videti tukaj mnogo ljudi.“ Na to je zginila.

Smešničar.

Miha: Blatogašček Janez je vender nadležen človek. Kako bi se ga neki znebil?

Jaka: Posodi mu pet rajniš, potem ga ne bo več blizo.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Za cerkev na Ziljski Bistrici so svitli cesar podarili 400 gld. — Z ve-

liko čestjo smo v Celovcu sprejeli nj. ces. visokost nadvojvodo Otona, ki se je te dni k nam priselil in tukaj ostane menda tri leta. — Bakljado so napravili Žihpoljskemu županu Lučovniku, ki županuje 25 let. Mož bi bil že prav, samo to je žalostno, da ne ljubi naše mile slovenščine. „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“ — V Kortah pri Kapli so postavili spomenik pokojnemu slovenskemu pisatelju Božiču. Dopis prihodnjič. — Pri Jezeru so blagoslovili novo šolsko hišo. Dopis prihodnjič. — Pri Trbižu sta našla dva dečka zaklad ali „šac“. Bilo je pol koša starih petic. Pa neki kmet ju je odpravil in denar pobral. — Umril je v Celovcu g. Franc baron Aichlburg, velik dobrotnik revežev. Obiskoval jih je po hišah, nosil jim zastoj zdravila, po vrhu jim je pa še denar dajal. Takih je malo. — Pri Lipi nad Vrbo je neki kmet padel s klopi pri peči in se pobil do smrti, nek drugi je pa z drevesa padel in tudi mrtev obležal. — Zvonik pri cerkvi sv. Lamberta pri Vrbi bo kmalo dodelan. Kakor znan, pogorela je cerkev leta 1883. — Saboto — 6. novembra — je bil v Žitarejvesi pogreb g. Karola Poganač. Rajni je bil posestnik pri „Miklavcu“ in dalječ in široko znan in spoštovan.

Na Kranjskem. Koleri imajo v Ljubljani v prisilnej delavnici, pa tudi na Igu. Po zimi se menda vender ne bo razširila po deželi. — Kamniško železnico bojo že drugo leto zidati začeli. — Glasbena Matica imela je svoj občni zbor. Za predsednika izvoljen je spet g. Ravnikar. — Umril je v Ljubljani slovenski pesnik in pisatelj Vojteh Kurnik. — V Premu ustanovili so podružnico sv. Cirila in Metoda. — Okoli Vrhnike razsaja bolezen koleri podobna.

Na Štajerskem. Mesto živinozdravnika je razpisano za Braslovče. — Šimen Feguš je ubil Franca Cedermana pri Gorišnici. Sodnji se je sam naznanil. — Pri sv. Janžu so tatovi ukradli voz in dva konja. Popihali so jo proti hrvaškeji meji. — Kuhinjo za slovenske študente so rodoljubi napravili v Ptujju. To je bilo tem bolj potrebno, ker nemškutarji ljudi nagovarjajo, naj slovenskim študentom ne dajejo več hrane zastoj.

Na Primorskem. Združeni Furlani in Slovenci so za državnega poslanca na mesto mil. g. škofa Valussija izvolili č. g. prošta Jordana. On bo hodil z našo stranko za vero in pravico. — Demantno sv. mešo je v Trstu praznoval msgr. Hrovatin, župnik in korar. — Žalostno je, kaj človek vse stori, kedar pride ob vso vero. V Pazinu je nek lahonski študent sv. hostijo pljunil iz ust in jo z nogami potepal. Prepovedali so mu vse avstrijske šole.

Drobtince. Prebivalstvo na zemlji. Vseh ljudi na svetu je okoli 1288 milijonov, namreč 750 milijonov, ki spadajo h kavkaškemu plemenu, 169 milijonov k mongolskemu, 190 k etiopskemu, 1 milijon k indoamerikanskemu in 176 milijonov k malajskemu plemenu. Vseh ver na zemlji je preko 100. Vsako leto jih umre 33.333.333. t. j. 91.554 na dan ali 3730 na uro, ali 60 na minuto, eden človek vsako sekundo. Rodi se jih vedno več nego umre. Poprečna trajnost našega življenja po vsej zemlji je 33 let. Četrtnina vseh ljudi umre pred sedmimi leti in polovica pred sedemnajstim letom. Izmed 10.000 oseb eden sam

doseže starost od 100 let; eden izmed 500 80 let in eden izmed 100 70 let. Poročenci živé delj časa nego samci in kdor je višje postave živi delj časa nego nizkostni človek. Izmed 100 oseb se jih 65 poroči; največ si jih izbere zakonski jarem v mesecu juniju in decembru. Otroci, ki se spomladi rodé, so poprečno močnejši od onih v družih letnih časih rojenih. Največ se jih rodi in umre po noči. Samo $\frac{1}{8}$ vseh ljudi je sposobnih za vojake. Dosti vpljiva na dolgost življenja imajo tudi obrti; izmed vsakih 100 klerikov doseže jih 42 sedemdeseto leto; poljedelcev 40; trgovcev in delavcev 83; vojakov 32; uradnikov 32; zemljemercev in odvetnikov 23; profesorjev 27; zdravnikov 24; iz tega se vidi, da ravno zdravniki, ki iščejo drugim življenje podaljšati, najmanj živé. — Na svetu je 335 milijonov kristjanov, 5 milijonov Židov, 600 milijonov ljudi spadajočih k tej ali onej azijskeji veri, 160 Turkov in 200 milijonov poganov. Izmed kristjanov je 170 milijonov katoličanov, 76 milijonov grškega izpovedanja in 80 milijonov protestantov.

Kdor ne veruje, naj jih sam sešteje.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. Klemenčič Ant. je dobil faro Borovlje. Za provizorje pridejo č. g. Matlakievič Karol v Moravče, Amšelj Jan. v Šent-Jakob v Lesnej dolini, Ark. baron Zucco v Malnico, Oberjörg Mih. v Krasnico, Neste Ferdinand v Šmartno na Dobriču, Šventner Pet. v Virmlje, Zolner J. v Etendorf; za admin. kaplana v Trebnje pride Kugler Pet.; za kaplane grejo č. g. Karpf Val. k stolnej cerkvi v Celovec, Neubaauer Jan. k sv. Valburgi. — Umrla sta č. g. O. Basilij M. Gruber, servit in provizor v Kornatu; č. g. župnik Štefaner Jož. v Etendorfu.

Loterijske srečke

od 6. novembra.

Line	12	75	25	33	68
Trst	3	10	31	7	20

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hekto-litre		Ime blaga	na kilo
	gld.	kr.	gld.	kr.		
pšenica	5	60	7	—	goveje meso	— 58
rž	4	50	5	60	telečeje meso	— 60
ječmen	4	—	4	50	svinjsko meso	— 62
oves	2	30	2	90	koštrunovo	— 44
hejda	3	30	4	40	maslo	— 90
turšica	3	70	4	60	puter	— 85
pšeno	3	80	4	70	prekajen špeh	— 80
proso	—	—	—	—	frišen špeh	— 70
grah	5	20	6	—	mast	— 70
leča	—	—	—	—	100 kil sena	3 50
fižol	7	—	8	70	100 kil slame	3 —
krompir	—	80	1	30	100 kil detelnega semena	— —

Oglasila.

Cerkvenika, ki bi bil ob enem tudi krojač, iščejo Podljubelom. Ima prosto stanovanje in nekaj plače. Krojaškega dela bi se mu ne menjalo. Več se izve pri č. g. župniku v Borovljah ali pa pri cerkvenem ključarju Mihi Kropivniku Podljubelom.

Tereza Prodingar, posestnica najstarejših svečarne v Celovcu (kosarnske ulice), priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih pravih voščenihi sveč, svečenihi svitkov itd. Naše blago je že od nekdanj na dobrem glasu.

Podpisani kupuje in dobro plačuje coperniško moko (Waldstap, lyropodium), rumeni vosek (gelbes Wachs), mecesnovo gobo (lärehenschwamm, aganicus), črne jagode (Kreuzbeeren) in vsa zdravilna zelišča ter zdravilne korenice.

Dr. Ernst Kumpf,
lekar v Belaci.

Franc Rudholzer, urar v Celovcu na Leonove bukvarne, prodaja in popravlja vsake sorte zlate in srebrne žepne ure, drage ali dober kup, kakor kdo želi; potem ure na stene v izbah in za kuhinje. Zaloga je zmirom velika, da si vsak izbere, kar mu dopade. — Ure se popravljajo po ceni in dobro.

Služba cerkovnika in organista, ki je tudi roko-delec, se precej odda na Gozdanjah pri Vrbi. Več se izve pri cerkvenem oskrbništvu.

Gospodu lekarju Piccoli v Ljubljani.

Posljite mi 20 flaš vaše izvrstne esence za želodec, ki mi je ozdravila staro bolezen v želodcu. Pri sv. Ani na Hrvaškem.

Dr. M. Zellič, zdravnik.

Prosim, da mi s poštnim povzjetjem pošljete 36 flašic vaše želodične esence, ki je res od Boga poslano zdravilo.

Sušnjeвица v Istri. J. Pflregar, župnik.

Moja žena je imela staro bolezen v spodnjem trebuhu, pa vaša esenca za želodec jo je ozdravila, za kar vam hvalo izrekam.

Visinada v Istri. Patelli, lekar.

Naznanjam, da sem dne 23. oktobra odprl svojo odvetniško pisarno v Slovenjem Gradcu.

Dr. Jurij Hrašovec,
advokat.